

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye tárgy: A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – A munka minőségének és termelékenységének javítása: a munkahelyi egészségvédelemmel és biztonsággal kapcsolatos közösségi stratégia 2007–2012 között

COM(2007) 62 végleges

(2008/C 224/21)

2007. február 21-én az Európai Bizottság úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 262. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban:

A Bizottság közleménye a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – A munka minőségének és termelékenységének javítása: a munkahelyi egészségvédelemmel és biztonsággal kapcsolatos közösségi stratégia 2007–2012 között

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Foglalkoztatás- és szociálpolitika, uniós polgárság” szekció 2008. május 7-én elfogadta véleményét. (Előadó: CSER Ágnes.)

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2008. május 28–29-én tartott 445. plenáris ülésén (a május 29-i ülésnapon) 80 szavazattal 20 ellenében, 8 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Összefoglalás

1.1 Az európai polgár mint munkavállaló egészséges és biztonságos munkavégzése elengedhetetlen feltétel a megújított lisszaboni stratégia célkitűzésének, a termelékenység és a versenyképesség fokozásának eléréséhez. A közösségi jogszabályok a nemzeti szabályozással együtt jelentenek garanciát a munkavállalók egészsége és biztonsága megőrzésére munkavégzésük során. Ezt kell az új, 2007–2012 közötti, munkahelyi egészségvédelemmel és biztonsággal kapcsolatos közösségi stratégiának a gyakorlatban megvalósítania.

1.2 A munkahelyi egészségvédelmet és biztonságot a gazdasági növekedés és termelékenység kulcsfontosságú tényezőjének kellene tekinteni. Itt jelentős költségekről van szó, amelyeket nemcsak a vállalkozásoknak és a munkavállalóknak, hanem a társadalom egészének is viselnie kell. Ezeket a költségeket jobban meg kell vizsgálni. Ez lényeges, mivel rávilágítana, hogy a nem kielégítő munkahelyi biztonság és a rossz munkakörnyezet milyen mértékben ró anyagi terheket az érintett felekre, és így csökkenti a termelékenységet.

1.3 Az EGSZB örömmel fogadja a munkahelyi balesetek 25 %-os csökkentésére irányuló célkitűzést. Hasonló célt kellene kitűzni a foglalkozási eredetű betegségek csökkentésére is. Különös figyelmet kellene fordítani a munkára visszavezethető rákos megbetegedésekre. Ehhez külön cselekvési terv bevezetésére, ellenőrzésére és kiigazítására lenne szükség mérhető célokkal és megbízható, összehasonlításra alapuló jelentéstételi mechanizmusokkal.

1.4 A munkavállalók jogait tiszteletben kell tartani, és hatékonyan kell érvényesíteni, figyelembe véve az új foglalkoztatási formákat és azt, hogy gondoskodni kell arról, hogy a jogszabályok – és következésképpen az ellenőrzések is – minden munkavállalóra kiterjedjenek, függetlenül attól, hogy milyen jellegű munkát végeznek, milyen foglalkoztatási formában. Ha ez nem teljesül, az az alapvető jogok megsértését jelenti.

1.5 Az EGSZB támogatja az EU-jogszabályok megfelelő végrehajtásának biztosítását, elsősorban a nemzeti stratégiák fejlesztésén és azok megvalósításán keresztül.

1.6 A kiemelt célcsoportok: a fogyatékkal élő munkavállalók, a nők, az idősebb, a fiatal és a migráns munkavállalók különleges szabályozást, politikát és támogatást igényelnek.

1.7 A stratégia megvalósításához, annak ellenőrzésére a munkaügyi felügyelők számára vonatkozó speciális minimums-tandardokra/-szabványokra van szükség a közösségi és nemzeti felügyelet/ellenőrzés hatékony és egységes gyakorlásához ⁽¹⁾:

1.8 Nemhogy csökkenteni nem szabad a SLIC (munkaügyi főfelügyelők bizottsága) és a megfelelő nemzeti és közösségi hatóságok személyzetének létszámát, hanem a kibővített EU munkavállalói, illetve lakosságának megfelelően növelni kell.

1.9 A tagállamok segítsék elő a közösségi, nemzeti, helyi és munkahelyi szintű szociális dialógust, mert az elmaradhatatlan eszköze a munkavállaló számára egyedileg biztosított munkahelyi egészség és biztonság megteremtésének.

1.10 Fokozni kell a tagállamok együttműködését. Így különösen az EU költségvetési politikájában meg kell tenni a szükséges költségvetési intézkedéseket annak érdekében, hogy biztosítható legyen a munkahelyi egészségvédelemmel és biztonsággal kapcsolatos közösségi stratégia szisztematikus és hatékony gyakorlati megvalósítása.

1.11 A közösségi politikák összehangolásával a kockázat-megelőzési kultúra fejlesztésének érdekében támaszkodva a helyi, regionális, nemzeti tapasztalatokra, az oktatási programokban – már az óvodától kezdve, az alapoktatást és szakképzést is beleértve – a közegészségügyi politikákkal összehangolva képzési programokat kell indítani és fokozni, továbbá szerepet kell adni a kockázatmegelőzésnek.

⁽¹⁾ Legalább 1 ellenőr/10 000 dolgozó (sok EU-tagállamban ez az arány alacsonyabb) és az „ellenőrök/100 000 cég” arányt is számszerűsíteni kellene az alvállalkozások gyors növekedése miatt.

1.12 A megelőzésre irányuló erőfeszítések sikeréhez kulcsfontosságú a munkahely egészségvédelmi és biztonsági kultúrája, valamint a munkahelyi egészségvédelemért és biztonságért felelős egészségügyi és biztonsági szervek, illetve személyek. Fontos annak biztosítása, hogy a munkahelyi egészségvédelmi és biztonsági képzés mindig naprakész legyen. A fő célcsoportokat az egészségvédelemért és biztonságért felelős vezetés és személyzet alkotja. A fent említett csoportokat megfelelő képzésben kell részesíteni, elegendő időt kell biztosítani számukra egészségvédelmi és biztonsági feladataik ellátásához, és lehetővé kell tenni számukra, hogy hatást gyakoroljanak például a munkafolyamatokra. Itt a szociális partnerek lényeges szerepet játszanak a megállapodások elérése és a munkahelyen történő gyakorlati végrehajtás tekintetében.

1.13 A kkv-k, ahol a munkavállalók több mint 80 %-a dolgozik, aránytalanul nagy hátrányban vannak a multinacionális cégekkel szemben a pénzügyi források és lehetőségek tekintetében. E cégek rendkívüli mértékben ki vannak szolgáltatva, és speciális támogatásra van szükségük, amennyiben részükről kötelezettséget vállalnak a szociális párbeszéd és a munkahelyi egészségvédelemre és biztonságra vonatkozó szociális egyezmények tiszteletben tartására.

1.14 A gyorsan változó, új munkaszervezéssel és az új technológiákkal együtt új kockázatok jelennek meg, amelyekre közösségi szinten kell választ adni. A SCOEL (a munkahelyi expozíciós határértékekkel foglalkozó tudományos bizottság) javaslata szerint „health criteria-based exposure limits” elfogadására van szükség. Az EGSZB örömmel fogadja, hogy a szociális partnerek stresszel, erőszakkal és munkahelyi zaklatással kapcsolatos megállapodásaik által nagymértékben hozzájárultak a munkavállalók lelki egészségének javításához. Ezeket a megállapodásokat nemzeti szinten kell majd a gyakorlatba átültetni.

1.15 A CSR mint módszer üdvözlendő, de a jelenlegi és a megalkotandó jogszabályokat nem helyettesítheti.

1.16 Azok a problémák, amelyekkel a közösségi politikák foglalkoznak, különösen a globalizációra figyelemmel nem oldhatók meg csak az Unió területén belül. A tisztességes globalizáció és a méltó munka valamennyi munkavállaló számára garancia a közösségi célok nemzetközi szintű megvalósításához. Az EU intézményeinek elő kell tenniük, hogy a tagállamok ratifikálják az ILO-egyezményeket.

2. Általános megjegyzések

2.1 A tagállamok a lisszaboni stratégia keretében elismerték, hogy a munkahelyi egészségvédelmi és biztonságpolitika nagyban hozzájárul a gazdasági növekedéshez és foglalkoztatáshoz ⁽²⁾. Az európai szociális modellnek is része a munkahelyi

egészségvédelem és biztonság javítása. Az elmúlt időszakot az európai polgárok bizalmának és hitének helyreállítása iránti igény jellemzi ⁽³⁾.

2.2 Egy céltudatos és érzékeny szociálpolitika nemcsak a termelékenység és a versenyképesség növekedéséhez járul hozzá, hanem támogatja a társadalmi kohéziót, elősegítve ezzel a társadalmi békét és a politikai stabilitást, amelyek nélkül nem létezik fenntartható/tartós fejlődés. Más szavakkal a szociális politika egy termelékenységi tényező. ⁽⁴⁾ Így a munkahelyi biztonság és egészségvédelem se csupán önmagáért való cél, hosszú távon a munkahelyi egészségre és biztonságra fordított kiadások nemcsak hogy megtérülnek, hanem kifejezetten pozitívan befolyásolják a gazdasági eredményeket.

2.3 Az egészség szempontjából a munkahelyi körülmények különösen fontosak, mivel egy felnőtt ember élete egyharmadát a munkahelyén tölti. A veszélyes és egészségtelen munkahelyi környezet pedig 3-5 %-os veszteséget jelent a GNP szempontjából. Mind a megelőzést, mind az egészségügyi közkiadásokat és az aktív foglalkozás egészségügyi költségeit mint befektetést kell tekinteni. A demográfiai változásoknak megfelelően kell a fenntartható fejlődéssel számolni ⁽⁵⁾, mivel Európa számára fontos a több befektetés és az egyén egészségét biztosító több munkahely.

2.4 Olyan átfogó munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi keretet kell továbbra is kialakítani és EU-szerte megfelelően átültetni a gyakorlatba, amely azokat a sebezhető csoportokat is magában foglalja, amelyekre a meglévő rendszerek nem terjednek ki kellőképpen, és amelyek a munkahelyi biztonsággal kapcsolatos jogaik gyakorlásakor nehézségekbe ütköznek. Ide tartoznak mindenekelőtt a bizonytalan foglalkoztatású munkavállalók, a nagymértékben veszélyes munkahelyen foglalkoztatottak, illetve azok, akiket rövid távú versenyelőnyyszerzés érdekében hoznak kockázatos helyzetbe.

2.5 A munkahelyi egészség és biztonság megteremtése és folyamatos biztosítása egyik feltétele a munkavállalók egészsége megőrzésének és védelmének. Ez költségkímélő megoldás is egyben. Ennek egyik legfőbb eszköze a megelőzés. A megelőzés mint a legkifizetődőbb befektetés érdekében a megfelelő védelem elérése valamennyi munkahelyen – a cégeknek a balesetbiztosítási díjak, illetve a munkahelyi balesetek következményeivel közvetlenül vagy közvetve összefüggő egyéb költségek terén, de az egészségügyi és szociális nagy ellátórendszereknek is – jelentős és hosszú távú megtérülést, megtakarítást hozhat. A megelőző szolgáltatások minősége, a munkavállalók egészségügyi és biztonsági képzése, a jobb és hatékonyabb biztonsági

⁽²⁾ Lásd az EGSZB 2007. szeptember 26-i véleményét „A fenntartható termelékenység elősegítése az európai munkahelyeken” tárgyban. Előadó: Leila Kurki (HL C 10., 2008.1.15.). <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2008:010:0072:0079:HU:PDF>.

⁽³⁾ Lásd a COM(2005) 33 végleges dokumentumot, valamint a 2007. márciusi Európai Tanács következtetéseit: http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/ec/93135.pdf.

⁽⁴⁾ Amint azt Anne-Marie Sigmund is kifejtette az EGSZB és az ILO 2006. június 26-27-én tartott közös konferenciáján: „The European Social Model”.

⁽⁵⁾ Lásd: ILO: *Demographic change – Facts, Scenarios and policy responses* [Demográfiai változás: Tények, foratókönyvek és politikai válaszok] (2008. április).

normák, a szakszerű és folyamatos ellenőrzés, valamint a szociális partnerekkel való együttműködés lényeges és egymással összefüggő elemei a munkahelyi egészség és biztonság megteremtésének.

2.6 A PROGRESS program kijelenti, hogy az európai szociálpolitika fő célja a munkakörülmények folyamatos javítása, a munkavállalók és érdekképviselőik meghallgatása és bevonása a határozathozatal folyamatába. A közösségi szintű dialógusnak valamennyi ágazatban garantálnia kellene minden tagállamban az egyenlő jogokat. A szociális párbeszéd eredményeképpen megkötött megállapodásokat (például a távmunka, a munkahelyi erőszak elleni küzdelem és a munkával kapcsolatos stressz terén) – a munka típusától és a foglalkoztatási formától függetlenül – meg kell erősíteni, és azok alapján valódi intézkedéseket kell foganatosítani. Nem kerülhető meg, hogy a közszféra munkavállalói esetében – bár a szociális dialógus eszközével élnek – rendkívül nagy az egyenlőtlenség nemcsak a szabályozás, hanem a gyakorlat esetében is. A szociális dialógus speciális intézményi jellemzője a munkavállalók állandó képviselőjének részvétele a munkahelyi egészség és biztonság foglalkozási kockázatának rendszeres figyelésében és kezelésében.

2.7 Az EGSZB javasolja, hogy a szabályszegések szankcionálását a tagállamok vegyék komolyan, és azt is, hogy a MEB költségeinek elemzésére kerüljön sor, ugyanis a munkahelyi balesetek és megbetegedések következményei az egész társadalomra terhet rónak, és a termelékenységét, így a versenyképességet is érintik.

2.8 Annak ellenére, hogy a munkahelyi egészség és biztonság terén – a balesetek és a foglalkozási megbetegedések számát és súlyossági fokát tekintve – az elmúlt években általában véve javulás történt, a foglalkozási kockázatok nem csökkentek egységesen. Egyes ágazatokban, bizonyos dolgozói kategóriákban és bizonyos típusú vállalatok esetében a helyzet továbbra is aggasztó, az adatok magasan az átlag felett vannak ⁽⁶⁾. Az értékelés azt mutatja, hogy bizonyos sérülékeny csoportokat, például a kényszervállalkozókat nem veszik figyelembe a nemzeti programoknál. Ezen változtatni kell.

2.9 A korábbi stratégia lehetőséget nyújtott a megelőzési kultúra fejlesztésére, azonban ez nem vált általánossá. Különösen a kkv-knak kellene rendszeres pénzügyi támogatásban részesülniük, azzal a feltétellel, hogy cserébe vállalják, hogy tiszteltetben tartják a munkahelyi biztonságra és egészségvédelemre vonatkozó szociális megállapodásokat.

2.10 Az EGSZB szerint az ellenőrzésekkel kapcsolatban hangsúlyozni kellene, hogy a vállalatoknak az is kötelességük, hogy saját kezdeményezésükre belső ellenőrzéseket végezzenek.

⁽⁶⁾ Az építőiparban a baleseti ráta a többi terület átlagához képest kétszer olyan magas. A szolgáltatási ágazatban olyan növekedési tendencia figyelhető meg, amelyet alaposabban meg kell vizsgálni. Az egészségügy és az oktatás terén szintén növekvő tendencia figyelhető meg. Ez főleg az erőszak kérdésével, a stresszel és az izom- és csontrendszeri bántalmakkal függ össze.

2.11 Ahhoz, hogy a közösségi politika és szabályozás nemzeti szinten végrehajtásra kerüljön, és eredményes legyen, biztosítani kell nemzeti szintű alkalmazásukat, valamint ellenőrzésüket. Az EGSZB üdvözlí, hogy a tagállamok rendszeresen jelentést tesznek az irányelvek végrehajtásáról.

2.12 Az EGSZB támogatja a közegészségre és a munkahelyi egészségvédelemre és biztonságra vonatkozó közösségi statisztikáról szóló európai bizottsági javaslatot [COM(2007) 46 végleges], miközben nem győzi hangsúlyozni a közös meghatározások és elismerési rendszerek fontosságát. ⁽⁷⁾ Egységes jogi szabályozásra, valamint megfelelő és differenciált adatok begyűjtésére van szükség, hogy szabványok és mérőszámok jöjjenek létre.

3. Részletes megjegyzések

3.1 A bizottsági közlemény a 2007–2012 közötti időszakra a munka minőségének és termelékenységének javítását tűzte ki célul a munkahelyi egészségvédelemmel és biztonsággal kapcsolatos közösségi stratégia alapjaként – folytatva a 2002–2006-os közösségi stratégiát a 89/391/EGK keretirányelv alapján.

3.2 A 2002–2006 közötti stratégia célkitűzéseinek megvalósításáról és hatásáról készült értékelő jelentés. ⁽⁸⁾ Erre az időszakra esett a 10 új tagállam csatlakozása. Statisztikai adatok és tájékoztatás hiányában a tíz új tagállam helyzetét nem vették figyelembe az értékelésben, és az új stratégiát is az 1999-es adatok alapján dolgozták ki. Az EGSZB ezért nagyon sajnálja, hogy az Európai Bizottság a féldős érkezés ellenére nem élt a gördülő tervezés lehetőségével és a stratégia megfelelő módosításával.

3.3 Öröndetes, hogy a közösségi stratégia célja a munkahelyi balesetek 25 %-os csökkentése. Ennek a célnak a megvalósításához külön cselekvési tervre van szükség mérhető célokkal, mérőszámokkal, megbízható, összehasonlításra alapuló jelentéstételi mechanizmusokkal, valamint megfigyelési módszerekkel. Számításba kell venni továbbá a munkahelyi balesetek belső okait, úgymint a szoros határidők okozta nyomást és a rövid szállítási határidőket, valamint a kívülálló okokat is, például az otthoni stressz okozta figyelmetlenséget. Éppilyen fontos a munkára visszavezethető balesetek mellett a munkára visszavezethető betegségekkel is foglalkozni. A megelőzéshez vezető első lépés a foglalkozási megbetegedések elismerése és e fogalom aktualizálása kell, hogy legyen. Ha a megbetegedések okát időben felismerik, lesz lehetőség azok ellen időben intézkedni,

⁽⁷⁾ Az EGSZB 2007. 10. 25-i véleménye a következő tárgyban: „Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a közegészségre és a munkahelyi egészségvédelemre és biztonságra vonatkozó közösségi statisztikáról”. Előadó: Daniel RETUREAU. (HL C 44., 2008.2.16.), <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2008:044:0103:0105:HU:PDF>.

⁽⁸⁾ SEC(2007) 214, sajnós csak francia nyelven hozzáférhető.

és ezeket az okokat megszüntetni. Ezért konkrét mennyiségi célt kell kitűzni egyfelől a veszélyes körülmények között foglalkoztatottak számának vonatkozásában, mivel ez döntő mértékben befolyásolja a jövőben jelentkező foglalkozási eredetű megbetegedések számát, másfelől a foglalkozási eredetű megbetegedések számának vonatkozásában is.

3.4 Jogi szabályozás és ellenőrzés

3.4.1 Az EGSZB hangsúlyozza, hogy a jogi, illetve nem jogi jellegű intézkedések terén – attól függően, hogy melyik ültethető át hatékonyabban a gyakorlatba – kiegyensúlyozott egészségvédelmi és biztonsági stratégiára van szükség. Különösen hasznos lenne az új és a megváltozott munkakörülményekre összpontosítani. A változásoknak az egészségre és biztonságra gyakorolt esetleges hatását és annak módját módszeresen figyelembe kell venni. A kutatási eredmények alapján ellenőrizni kell, hogy az ugrásszerűen és tömegesen megváltozott munkavégzési körülményekhez és feltételekhez, így különösen a gyorsabb és intenzívebb munkavégzéshez kidolgozható-e megfelelő eljárások. Az EGSZB felhívja a figyelmet arra, hogy valamennyi munkavállalót azonos jogok illetik meg, és ezeket a jogokat az EU és a tagállamok szintjén be kell tartani.

3.4.2 A fiatalok és a migráns munkavállalók, a nők, az idős munkavállalók és a fogyatékosok az új stratégia megvalósítása során különleges szabályozást és támogatási politikát igényelnek, mert a kockázatoknak, ill. munkahelyi baleseteknek és megbetegedéseknek ezek a csoportok vannak leginkább kitéve. A képzés, átképzés, tájékoztatás, a munkahely bemutatását célzó programok és a munkahelyi tanácsadás elmaradása, valamint a nyelvismeret hiánya mind-mind kockázatot jelentenek. A migráns munkavállalók esetében a megelőzés és a tájékoztatás érdekében fontos tényező a nyelvismeret, és az egyenlő bánásmód követelményét be kell tartani.

3.4.3 Az irányelvek koordinálása és ellenőrzése megfelelő anyagi és személyzeti ellátást igényel. Azonban az EU 2004-es bővítése ellenére is leépítéseket terveznek a Munkaügyi Főfelügyelők Bizottságánál (SLIC). Ennek kapcsán megjegyzendő, hogy nem szabadna csökkenteni a bizottságban működő képviselők számát. Emellett az illetékes európai bizottsági hatóságnál csak 26-an dolgoznak, közülük négyen-öten foglalkoznak a jogszabályok végrehajtásával. Ezt már egy 2002-es EGSZB-velemény is kifogásolta, pedig akkor csak 15 tagállam létezett, most pedig már 27. Ezen feltétlenül javítani kell. Ugyanígy tagállami szinten is meg kell akadályozni a felügyelők számának csökkenését.

3.4.4 Elsődleges célként a munkavédelmi előírások betartását kellene kitűzni. Mind a munkaadók, mind pedig a munkavállalók egészségügyi és biztonsági kötelezettségeit tekintve fokozni szükséges az illetékes hatóságok által végzett ellenőrzéseket. A munkahelyi egészségvédelem és biztonság kultúrájának terjesztését az oktatás, a képzés és a szélesebb körben hozzáférhető szabályozási keret révén támogatni kell.

3.4.5 A nemzeti munkaügyi felügyeletnek a munkavédelmi szabályok ellenőrzésén túl pozitív szerepet tölthetnének be a munkaadóknak való tanácsadások és konzultációk során. A nemzeti munkaügyi felügyelet tevékenységének hatékonysága és függetlensége érdekében megfelelő pénzügyi forrásokra van szükség.

3.4.6 A Munkaügyi Főfelügyelők Bizottsága (SLIC) már 2002-ben a munkahelyi ellenőrzések hatékonyságának javításáról döntött, mivel az egyik legfőbb eszköz olyan mutatók kifejlesztése, amelyekkel értékelni lehet az ellenőrzések minőségét. Ezt egy korábbi véleményében az EGSZB támogatta ⁽⁹⁾. Az EGSZB egyetért a SLIC megállapításaival és támogatja javaslatait, ezért hiányolja azokat a stratégiából.

3.5 Végrehajtás és nemzeti stratégiák

3.5.1 Ösztönözni kell a munkahelyi egészségvédelemről és biztonságról folytatott társadalmi párbeszédet, európai szintű, a szociális partnerek által kidolgozott intézkedésekre van szükség. Az uniós szociális alapok vagy a régi és új tagállamok közötti ikerkapcsolatok segítségével anyagilag is támogatni kell a tagjelölt országokat. A tagjelölt vagy a csatlakozást mérlegelő országok esetében is megkezdődött a jogszabályok átültetése és a munkahelyi ellenőrzések erősítése.

3.5.2 Az orvosok és az egészségügyben dolgozók érzékenyek a munkakörülmények okozta jelenségek felismerését illetően, de itt tekintetbe kell venni az általában költséges egészségügyi helyzetet. A betegségmegelőzés költségeivel nem szabad a munkavállalókat terhelni, mert így anyagi okokból sokan elhanyagolják a betegségüket, ami később magasabb gyógyítási költségeket okozhat. A vállalati szintű egészségmegőrzés keretében a munkaadók számos, a munkavállalókkal közösen kidolgozott, az utóbbiak egészséges életmódjához hozzájáruló gyakorlatot kínálnak, például ingyenes szűrővizsgálatokat, dohányzásról leszoktató programokat, egészséges táplálkozással és mozgással kapcsolatos tanácsadást, valamint stresszkezelést ⁽¹⁰⁾.

3.5.3 A stratégia a foglalkozási megbetegedések és rokkantság miatt a foglalkoztatási piacról kiszorult munkavállalók rehabilitációját és újbóli beilleszkedését elősegítő, jelentős intézkedést vár el. Az EGSZB egyetért az európai bizottsági elképzelésekkel, azonban az ehhez szükséges pénzügyi feltételek a közösségi politikán keresztül nincsenek biztosítva.

⁽⁹⁾ Lásd az EGSZB véleményét az Európai Bizottság következő közleményéről: *Alkalmazkodás a munka világában és a társadalomban végbemenő változásokhoz – a munkahelyi egészségvédelemről és biztonságról szóló új közösségi stratégia (2002-2006)* Előadó Thomas ETTY (HL C 241., 2002.10.7.). <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2002:241:0100:0103:EN:PDF> (magyar nyelven nem érhető el).

⁽¹⁰⁾ Az üzemi egészségmegőrzés európai hálózatának honlapjához a következő linken férhet hozzá: <http://www.enwph.org/index.php?id=4>.

3.5.4 Az EGSZB egyetért az Európai Bizottságnak azzal a nézetével, hogy a munkahelyi egészségvédelemmel és biztonsággal kapcsolatos kérdések más uniós szakpolitikákba való integrálását tekintve még számos erőfeszítésre van szükség, így a közegészségüggyel közösen kidolgozott intézkedésekre.

3.5.5 Az EGSZB támogatja a szinergia kialakítása és konkrét eredmények elérése érdekében a Foglalkoztatási, Szociális és Esélyegyenlőségi Főigazgatóság több szervezeti egységre kiterjedő csoportjának működését.

3.6 Megelőzés, oktatás és képzés

3.6.1 A munkahelyi egészség és biztonság védelmének tagálami szintű fejlesztése az általános egészségkultúra része, ennek fejlesztése nemzeti érdek, és a munkavállalóknak nemcsak érdekük, hanem kötelességük is, hogy folyamatosan részt vegyenek oktatásban és képzésben. A munkaadók a folyamatos tájékoztatási kötelezettségük teljesítésével és a munkavállalókkal való együttműködésben fontos szereplői a nemzeti kultúra kialakításának és fejlődésének. A kollektív szerződések is lényeges eszközt alkotják ennek.

3.6.2 Az EGSZB emlékezteti a tagállamokat és a szociális partnereket a megelőzés, az oktatás és a képzés fontosságára és az ezen a téren vállalt felelősségükre. Az egészség és biztonság témakörét már az óvodai, az általános iskolai, a szakképzésbe, továbbá a felső- és felnőttoktatási, valamint a továbbképzésekbe be kell vezetni, ezt elő kell segíteni.

3.6.3 Az oktatás/képzés/továbbképzés legyen figyelemmel a különböző célcsoportokra. Az EGSZB helyesli az egész életen át tartó tanulás bevonását az új stratégiába és a megelőzési koncepcióba.

3.6.4 Általában nem veszik tekintetbe a MEB-et az általános iskolákban és az átképzések során, ezért az EGSZB helyesli az egész életen át tartó tanulás bevonását az új stratégiába és a megelőzési koncepcióba.

3.6.5 Az EGSZB javasolja, hogy a kritikus munkahelyek esetében, ahol a legtöbb baleset és foglalkozási megbetegedés merül fel, különös figyelmet fordítsanak a nemzeti stratégiákban az új kockázatokra, a veszélyek felismerésére, illetve a megelőzésre. Ágazati adatregiszterek felállítását is segítséget nyújtana.

3.6.6 Az EGSZB úgy véli, hogy a rákkeltő anyagok okozta munkahelyi megbetegedések rendkívül komoly problémát jelentenek. Csak 2006-ban 2,3 millió új, rákos megbetegedést jelentettek az EU 25 tagállamában, így ez a betegség vált a korai elhalálozás legfőbb okává. A becslések szerint a daganatos betegségek okozta elhalálozás mintegy 9,6 %-a összefüggésben

áll a munkahelyi feltételekkel⁽¹⁾. Az EGSZB ezért a tagállamokhoz fordul, hogy azok olyan konkrét cselekedetek mellett kötelezzék el magukat, amelyek célja, hogy a rákkeltő hatású anyagoknak kitett dolgozók száma jelentős mértékben csökkenjen.

3.6.7 Az EGSZB a munkavállalói egészségtudatosabb magatartás eléréséhez az általános egészségkultúra fejlesztését tartja indokoltnak, amelyhez nemcsak a munkaadóknak kell segítséget nyújtaniuk, hanem az EU-nak és a tagállamoknak is. A munkavállalóknak pedig, mivel különböző jogi normákkal rendelkező országokból származnak, képzést kell nyújtani az e tárgyban őket megillető, nemzetközi (ILO-), közösségi (EU-) és nemzeti jogok vonatkozásában.

3.6.8 Közösségi, nemzeti szinten is tudatosan fejleszteni kell a prevenció politikát, és megfelelő költségvetési/társadalombiztosítási támogatást kell nyújtani. A megelőzési kultúra megerősítéséhez globális és preventív megközelítési mód kifejlesztése van szükség. Gondoskodni kell arról, hogy minden munkavállaló részt vehessen képzéseken, ezzel ugyanis csökkenthető bizonyos csoportok sérülékenysége. Ez a megváltozott alkalmaztatási viszonyok miatt kiemelten fontos a munkavédelmi képzésből, továbbképzésből, munkahelyi egészségvizsgálatokból, a prevencióból és az ellenőrzésből önhibájukon kívül kieső munkavállalók érdekében.

3.6.9 Az EGSZB javasolja, hogy fordítsanak különös figyelmet a tömegtájékoztatási eszközök hatására annak érdekében, hogy a nagyközönséget jobban lehessen tájékoztatni a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi szabályok tiszteletben tartásának szükségességéről. Jobban ki kell használni az Európai Bizottság, az Európai Munkahelyi Biztonsági és Egészségvédelmi Ügynökség, az ILO és a szakszervezetek kampányait (például a munkavégzés során életüket veszített vagy megsérült dolgozók nemzetközi emléknapját).

3.7 Új kockázatok

3.7.1 Az EGSZB azt javasolja, hogy tudományos módszerekkel mérjék fel az új munkahelyi kockázatokat, például a munkahelyi stresszt vagy a fárasztó körülményeket. Az új munkaterületeknek és körülményeknek a munkavállalókra gyakorolt pszichoszociális és fizikai hatásait tudományos módszerekkel kell vizsgálni, és ehhez új mutatókat kell kialakítani. Az EGSZB úgy véli, hogy az összes üzemi orvosnak képzésben kellene részesülnie, amely képessé tenné őket annak felmérésére, hogy a munkavállalók milyen szellemi megterhelésnek vannak kitéve munkahelyi körülményeik miatt, és hogy ebből milyen problémák származnak.

3.7.2 Az EGSZB támogatja az Európai Bizottság által elvárt egészségtudatosabb munkavállalói magatartást, azonban ez megoldhatatlan, ha az ehhez szükséges feltételek nem állnak rendelkezésre. A bizonytalan és határozott idejű szerződések, a ténylegesen munkában eltöltött idő és a munkahely esetleges

⁽¹⁾ P. Härmäläinen és J. Takalának az ILO számára készített jelentése: http://osha.europa.eu/OSH_world_day/occupational_cancer/view?searchterm=occupational%20cancer.

elvesztése miatti folyamatos stressz, a munkavállalót megillető jogok ismeretének és az információknak a hiánya, továbbá a migráns munkavállalók hátrányos helyzete az egészségügyi szolgáltatások igénybevétele során mind jelen vannak, és akadályozzák a megfelelő hozzáállás kialakulását.

3.7.3 Az EU a jó munkahelyi közérzet stratégiája során 2002–2006 között még nem oldotta meg a mentális egészségre kiható stressz és depresszió nélküli munkahely megteremtésének feladatait. Az EGSZB ezt sajnálja, és felkéri az Európai Bizottságot, hogy készítsen konkrét javaslatokat.

3.8 Nemzetközi szintű egészségvédelem

3.8.1 Az EU nemcsak a saját polgárai, hanem a határain túl élő polgárok munkahelyi feltételeiért/körülményeiért is felelős. Mint az előző stratégiában megfogalmazták, az alapvető munkajogok betartását a külkereskedelmi vagy a fejlesztési politikában

is figyelembe kell venni, akkor is, ha ezen a területen összeütöztést tapasztalhatunk a szabad piac elvével. ⁽¹²⁾

3.8.2 A nemzetközi politikában elő kell segíteni az ILO-szabályozások/ajánlások elfogadását és az EU – így a REACH – eredményeit. Az azbeszt, a rákkeltő anyagok, a szilícium által okozott veszélyek és megbetegedések csökkentésére politika és szabályozás kifejlesztése szükséges.

3.8.3 Állami, illetve közmegbízásoknál a tagállamoknak példát mutatóan előnyben kellene részesíteniük azokat a cégeket, melyek betartják a munkahelyi biztonsági és egészségügyi előírásokat az alkalmazottak számára (mint ahogy azt a munkahelyi egészség és biztonságról szóló 2002–2006-os stratégiában rögzítették).

3.8.4 Minden EU-tagállamot fel kell szólítani a meglévő ILO-konvenciók ratifikálására.

Kelt Brüsszelben, 2008. május 29-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság

elnöke

Dimitris DIMITRIADIS

⁽¹²⁾ Dr. Jukka Takala PE 390.606v01-00.

MELLÉKLET

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményéhez

A következő módosító indítványok – bár az összes leadott szavazat több mint egynegyedének támogatását elnyerték – elutasításra kerültek:

2.4. pont

~~„Olyan Már létrejött egy átfogó munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi keretet kell továbbra is kialakítani és, amelyet EU-szerte megfelelően át kell ültetni a gyakorlatba és felügyelni kell. Ez különösen érvényes, amely azokat a sebezhető csoportokra, at is magában foglalja, amelyekre a meglévő rendszerek nem terjednek ki kellőképpen, és amelyek a munkahelyi biztonsággal kapcsolatos jogaik gyakorlásakor nehézségekbe ütköznek, valamint. Ide tartoznak mindenekelőtt a bizonytalan foglalkoztatású munkavállalókra, a nagymértékben veszélyes munkahelyen foglalkoztatottak, illetve azok, akiket rövid távú versenyelőnyyszerzés érdekében hoznak kockázatos helyzetbe.”~~

Indokolás

Magától értetődik.

A szavazás eredménye:

Mellette: 41 Ellene: 45 Tartózkodás: 10

3.3. pont

„Örvendetes, hogy a közösségi stratégia célja a munkahelyi balesetek 25 %-os csökkentése. Ennek a célnak a megvalósításához külön cselekvési tervre van szükség mérhető célokkal, mérőszámokkal, megbízható, összehasonlításon alapuló jelentéstételi mechanizmusokkal, valamint megfigyelési módszerekkel. Számításba kell venni továbbá a munkahelyi balesetek belső okait, úgymint a szoros határidők okozta nyomást és a rövid szállítási határidőket, valamint a kívülálló okokat is, például az otthoni stressz okozta figyelmetlenséget. Éppilyen fontos a munkára visszavezethető balesetek mellett a munkára visszavezethető betegségekkel is foglalkozni. A megelőzéshez vezető első lépés a foglalkozási megbetegedések elismerése és e fogalom aktualizálása kell, hogy legyen. Ha a megbetegedések okát időben felismerik, lesz lehetőség azok ellen időben intézkedni, és ezeket az okokat megszüntetni. Ezért konkrét mennyiségi célt kell kitűzni egyfelől a veszélyes körülmények között foglalkoztatottak számának vonatkozásában, mivel ez döntő mértékben befolyásolja a jövőben jelentkező foglalkozási eredetű megbetegedések számát, másfelől a foglalkozási eredetű megbetegedések számának vonatkozásában is.”

Indokolás

Magától értetődik.

A szavazás eredménye:

Mellette: 46 Ellene: 48 Tartózkodás: 12